

STUDIES OVER DE ENERGIETRANSITIE NAAR EEN EMISSIEVRIJE EUROPESE BINNENVAARTSECTOR – TUSSENTIJDSE RESULTATEN NU BESCHIKBAAR

Ref: CC/CP (20)10

Zowel op nationaal als internationaal vormen maatregelen om de **klimaatverandering** tegen te gaan een politieke **prioriteit**. Het Akkoord van Parijs, dat tot doel heeft de klimaatverandering af te remmen (maximale temperatuurstijging wereldwijd tegen 2100 op zijn minst 2°C terugbrengen naar een pre-industrieel niveau) door de CO₂-uitstoot terug te dringen, is een van de belangrijkste hoekstenen daarvoor. In de [Verklaring van Mannheim](#), die is ondertekend op 17 oktober 2018, hebben de voor de binnenvaart bevoegde transportministers van de lidstaten van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR – Duitsland, België, Frankrijk, Nederland en Zwitserland) bevestigd dat zij ernaar streven **de uitstoot van broeikasgassen en andere verontreinigende stoffen nagenoeg uit te bannen tegen 2050**.

Met het oog op een verdere verbetering van de ecologische duurzaamheid van de Rijn- en de binnenvaart krijgt de CCR daarnaast in de Verklaring van Mannheim de opdracht een routekaart op te stellen om de uitstoot van:

- broeikasgassen tegen 2035 met 35% ten opzichte van 2015 terug te dringen,
- verontreinigende stoffen tegen 2035 met ten minste 35% te verminderen, en
- broeikasgassen en andere verontreinigende stoffen nagenoeg uit te bannen tegen 2050.

In de verklaring van Mannheim wordt gewezen op de noodzaak nieuwe en moderne financiële instrumenten te ontwikkelen om deze kerndoelen te bereiken, aangezien de bestaande subsidie- en financieringsmechanismen tot nu toe niet de verwachte resultaten hebben opgeleverd. De CCR wordt de taak toevertrouwd het voortouw te nemen bij de ontwikkeling van dergelijke instrumenten.

Om deze taak ten uitvoer te brengen heeft EICB (Expertise- en InnovatieCentrum Binnenvaart) de opdracht gekregen in samenwerking met een groot aantal belanghebbenden een voorbereidende studie uit te voeren.

Aan de hand van de probleemstelling “hoe moet de energietransitie van de binnenvaartsector gefinancierd worden?” ging het er bij de voorbereidende studie om samen met de betrokken actoren de belangrijkste onderzoeksvragen te bepalen. Deze onderzoeksvragen werden geformuleerd op basis van interviews met zo veel mogelijk stakeholders (bedrijfsleven, EU-instellingen, financiële instellingen, nationale overheden, enz....) en hebben met name betrekking op:

- de prikkels en financiële drijfveren die reders in staat stellen te investeren in emissievrije technologieën,
- de economische en technische evaluatie van de technologieën die de binnenvaart helpen in 2050 emissievrij te zijn,
- het potentieel van instrumenten om de energietransitie in de binnenvaart te verwezenlijken zoals mechanismen waarbij betaald wordt op basis van het gebruik, gezamenlijke aanbestedingen of “de-vervuiler-betaalt”-regelingen, en
- de vraag of de invoering van een nieuwe Europese subsidie- en financieringsregeling voor de binnenvaart een toegevoegde waarde zou kunnen hebben.

Het doel van deze voorbereidende studie was de basis te leggen voor diverse andere grotere studies.

Op basis van de resultaten van de voorbereidende studie en de daarin geïdentificeerde onderzoeksvragen heeft de plenaire vergadering van de CCR tijdens de voorjaarszitting van mei 2019 een belangrijke eerste stap gezet in de tenuitvoerlegging van de Verklaring van Mannheim met het besluit een **diepgaande CCR-studie** uit te laten voeren over de “Financiering van de energietransitie voor een emissievrije Europese binnenvaart”.

DE CCR IN HET KORT

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR) is een internationale organisatie die een essentiële regelgevende rol speelt voor de organisatie van de Rijnvaart. De CCR is actief op technisch, juridisch, economisch, sociaal en milieugebied. Haar werkzaamheden staan op alle taakgebieden in het teken van een efficiënt, veilig, sociaal verantwoord en milieuvriendelijk vervoer over de Rijn. Afgezien van de Rijn, ontplooit de CCR vandaag de dag talrijke activiteiten die betrekking hebben op de Europese waterwegen in ruimere zin. Zij werkt daarbij nauw samen met de Europese Commissie, alsmede met de andere rivierencommissies en internationale organisaties.

CCR

CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART

Palais du Rhin

2, place de la République - CS10023
F | 67082 Straatsburg Cedex

Tel. **+33 (0)3 88 52 20 10**

Fax +33 (0)3 88 32 10 72

ccnr@ccr-zkr.org

www.ccr-zkr.org

Daarnaast worden tegelijkertijd nog twee studies uitgevoerd met ondersteuning van Nederland en Zwitserland, die deze hoofdstudie aanvullen en respectievelijk betrekking hebben op:

1. het beginsel 'de vervuiler betaalt' in de binnenvaart, en
2. een economische en technische evaluatie van technologieën om tegen 2050 een emissievrije binnenvaart te kunnen bereiken.

Deze drie aanvullende studies moeten gezien worden als een integraal bestanddeel van een overkoepelend onderzoeksproject en staan dus niet los van elkaar.

De belangrijkste **doelstellingen** van dit overkoepelende studieproject kunnen als volgt worden samengevat:

- **advies geven** over de totstandbrenging van een Europese subsidie- en financieringsregeling om de energietransitie in de binnenvaart te ondersteunen,
- en daarmee, indien nodig, **de weg vrijmaken voor een politiek besluit** op basis van de evaluatie en, daar waar van toepassing, de tenuitvoerlegging van de conclusies van de studies.

Het **volledige studieproject** omvat daarom de volgende drie studies, die parallel worden uitgevoerd:

- een studie naar de mogelijke financiële instrumenten die de binnenvaart zou kunnen gebruiken in opdracht van de CCR (Studie I) en die uitgevoerd wordt door een consortium bestaande uit onder andere EICB, Rebel, Pro Danube en Panteia;
- een studie naar het mechanismen "de-vervuiler-betaalt" en de gevolgen van dit soort regelingen voor de markt, waarbij ook de juridische aspecten aan bod zullen komen. Deze studie wordt uitgevoerd onder leiding van het Nederlandse Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Studie II) door een projectconsortium bestaande uit onder andere EICB en Ecorys;
- een technische en economische evaluatie van de technologieën die al op de markt beschikbaar zijn of naar verwachting beschikbaar zullen komen om de transitie te maken naar een emissievrije Europese binnenvaartsector die is aanbesteed door het Zwitserse Bundesamt für Verkehr (Bondsdiens voor vervoer) (Studie III) en wordt uitgevoerd door DST.

De CCR is blij mee te kunnen delen dat eerste kwalitatieve resultaten van een aantal onderzoeksvragen met ingang van oktober 2020 al beschikbaar zijn op de volgende internetpagina: <https://www.ccr-zkr.org/12080000-nl.html>.

Het gaat hierbij om voorlopige resultaten. Zij vormen de basis voor het overkoepelende onderzoeksproject dat naar verwachting in de zomer van 2021 zal worden afgerond.

De publicatie van deze tussentijdse resultaten was niet mogelijk geweest zonder de steun van de volgende partners en stakeholders, die wij hier nogmaals van harte willen bedanken voor hun belangrijke bijdragen: Donaucommissie: Europese Commissie (DG MOVE), Europese Investeringsadvieshub (EIAH), Europese Investeringsbank (EIB), Moezelcommissie, CLINSH, Europese Binnenvaart Unie (EBU), Europese Federatie van Binnenhavens (EFB), Raad van Europese verladers/European Shippers' Council (ESC), Europese Schippers Organisatie (ESO), Shipyards and Maritime Equipment Association of Europe (SEA Europe), IWT-Platform, Vereniging voor Europese binnenvaart en waterwegen (VBW).

Disclaimer: de in deze studie vermelde feiten en meningen behoren toe aan de auteurs en zijn niet noodzakelijkerwijs het standpunt van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR). De gebruiker is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de kennis, informatie of gegevens uit dit document. De CCR is niet aansprakelijk voor het gebruik van de kennis, informatie of gegevens uit dit document of gevolgen die voortvloeien uit dit gebruik.

CCR

CENTRALE COMMISSIE
VOOR DE RIJNVAART

Palais du Rhin

2, place de la République - CS10023
F | 67082 Straatsburg Cedex

Tel. **+33 (0)3 88 52 20 10**

Fax +33 (0)3 88 32 10 72

ccnr@ccr-zkr.org

www.ccr-zkr.org